

ຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ

ອິນແປງ ສາຍວາຍາ ¹, ເພັດອຸດອນ ວົງລະຄອນ ² ແລະ ໂສວັດ ຄຳຜຸ້ວັນ ³

ບົດຄັດຫຍໍ້

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງງານວິໄຈນີ້ ແມ່ນເພື່ອທົດສອບຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໄຂວຕາມອະນຸກົມເວລາ (Panel data) ຫຼື ຂໍ້ມູນປະສົມ ທີ່ເກັບມາຈາກ 10 ຕົວເມືອງທີ່ຢູ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ Random Effect Model ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງກະສິ ກຳ-ປ່າໄມ້, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ-ຫັດຖະກຳ ແລະ ຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ແມ່ນມີຜົນທາງບວກຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈຳປາສັກ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນເຫັນວ່າການລົງທຶນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ມີຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດສູງກວ່າຂະແໜງອື່ນໆ; ສະນັ້ນ ຈິ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈຳປາສັກ. ຜົນການສຶກສານີ້ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ຫຼື ໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພີ່ມມາດຕະການໃນ ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນ ເພື່ອດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍແນໃສ່ເພື່ອສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ, ສ້າງລາຍໄດ້, ສົ່ງເສີມການຜະລິດພາຍໃນເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າ, ຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກ ແລະ ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ກໍ່ຄືຂອງຊາດໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາ ທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

ຄຳສຳຄັນ: ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ, ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ.

¹ ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ.

Faculty of Economics and Management, Champasack University.

* Corresponding author: Tel. (+856-20) 2207 0879, Email Address: inpaengsayvaya@gmail.com

² ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ.

Faculty of Economics and Management, Champasack University. Email: 2320930662@qq.com

³ ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຈຳປາສັກ.

Faculty of Economics and Management, Champasack University. Email: sovatt@cu.edu.la

The Impact of Private Investment on Economic Growth of Champasak Province

Inpaeng SAYVAYA ¹, Phetoudone VONGLAKHONE ² and Sovat KHAMPHOUVAN ³

Abstract

The main objective of this research is to examine the impact of Private Investment on Economic Growth. With panel data that are collected from 10 districts in Champasak Province, with time period is 11 years from 2008-2018 and a random effect model is applied for analysis. The result shows that private investment in agriculture and forestry, industry and handicraft, and trade and services sectors have a positive significant impact on economic growth of Champasak province. This study also finds that private investment in trade and services sector contributes to economic higher than other sectors. We concluded that private investment has a play important role on economic development and growth of Champasak province. This study suggests that policy makers or public agencies to improve conditions and create a favorable environment for investment to attract and promote both domestic and foreign private investment to create jobs for people; to generate income; encourage domestic production to replace imports, and to increase exports. By focussing to support on socio-economic development plan of Champasak province as well as the national socio-economic development plan to achieve the goals of socio-economic development in short term and long term.

Keywords: Economi Growth, Private investment.

1. ພາກສະໜີ (Introduction)

ການລົງທຶນຖືວ່າເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ການລົງທຶນເປັນການໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຜົນຜະລິດ, ມີການຈ້າງງານ, ມີລາຍໄດ້, ກະຕຸ້ນການບໍລິໂພກ, ມີການອອມ ແລະ ສາມາດເພີ່ມມາດຕະຖານການຄອງຊີບຂອງຄົນໃນສັງຄົມ ເຊິ່ງນໍາໄປສູ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ (Harris ແລະ Arku, 2006). ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງໄດ້ວາງ ນະໂຍບາຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ໂດຍແນໃສ່ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ນັ້ນຄື ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 7.5% ຕໍ່ປີຂຶ້ນໄປ, ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນສະເລ່ຍໃຫ້ໄດ້ປະມານ 3,190 ໂດລາສະຫາລັດຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ, ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາຄວາມ ທຸກຍາກຕໍ່ຫົວຄົນໃຫ້ຕໍ່າກວ່າ 10%, ສ້າງຜືນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອນໍາເອົາປະເທດ ຫຼຸດຜືນອອກຈາກສະຖານະພາບຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020. ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ລັດຖະ ບານລາວຕ້ອງການໃຫ້ມີການລົງທຶນລວມທັງໝົດປະມານ 223 ພັນຕື້ກີບ ຫຼື ປະມານ 27 ຕື້ໂດລາສະຫາລັດ, ກວມເອົາປະມານ 30% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນ (GDP); ໃນນັ້ນຕ້ອງການໃຫ້ມີການລົງທຶນຂອງ ພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ກວມປະມານ 54-57% ຂອງການລົງທຶນລວມທັງໝົດ (MPI, 2016). ການລົງທຶນຖືວ່າເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນຜົນການສຶກສາຂອງນັກວິ ໄຈຫຼາຍທ່ານທີ່ສຶກສາຢູ່ໃນຫຼາຍປະເທດ ເຊັ່ນ Kong, Glascock, and Lu-Andrews (2016); Mehmet, (2012); Dewan ແລະ Hussein (2001) ເປັນຕົ້ນ. ນັກວິໄຈເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າ ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແມ່ນມີຜົນກະທົບທາງບວກຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ໂດຍມີຜົນເຮັດໃຫ້ມີການຈ້າງງານ, ມີ ລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນ (GDP) ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນທີ່ສຸດກໍ່ຈະນໍາໄປສູ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມາດຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນໃນສັງຄົມດີຂຶ້ນ.

ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການລົງທຶນຈະມີຜົນທາງບວກ ຫຼື ລົບ ຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດແມ່ນຂຶ້ນກັບປະສິດທິພາບຂອງການລົງທຶນ (Hsiao and Hsiao, 2006), ຖ້າວ່າການລົງທຶນທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບກໍ່ອາດຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດໃນບາງພາກສ່ວນ ແລະ ນໍາໄປສູ່ການເຮັດໃຫ້ອັດ ຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດບໍ່ເປັນໄປຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້. ມີນັກວິໄຈຈໍານວນໜຶ່ງໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (FDI) ແມ່ນມີຜົນກະ ທົບທາງລົບຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ແລະ ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນ (GDP), ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນຜົນ ການສຶກສາຂອງ Chansomphou and Ichihashi (2011) ທີ່ພິບວ່າ FDI ທີ່ໄຫຼເຂົ້າ ສປປ ລາວ ສົ່ງຜົນທາງ ລົບຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ FDI ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສຸມໃສ່ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ເຊິ່ງ ເຮັດໃຫ້ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ທັກສະຂອງແຮງງານລາວ ແລະ ຜົນກະທົບທາງອ້ອມຕ່າງໆໜ້ອຍກວ່າຂະແໜງ ການອື່ນໆ ແລະ Hong (2014) ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າການລົງທຶນແມ່ນມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍ ຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດຈີນໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໃນອະສັງຫາລິມາຊັບ.

ນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການພົວພັນລະຫວ່າງການລົງທຶນ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດແມ່ນ ຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ສະຫຼຸບທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ຍັງຂາດການສຶກສາກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນລະດັບແຂວງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກໍາ-ຫັດຖະກໍາ ແລະ ການຄ້າ-ບໍລິການ ຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກ ເປັນກໍລະນີສຶກສາ. ສະນັ້ນ, ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສຶກສາ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຫາຂໍ້ສະຫຼຸບ ແລະ ໃຊ້ເປັນແນວທາງໃນການສົ່ງ ເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃສ່ໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃສ່ໃນການພັດທະນາເສດຖະ ກິດ-ສັງຄົມ, ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຢູ່ໃນແຂວງຈໍາປາສັກ ກໍ່ຄື ສປປ ລາວ ໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້. ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກພະແນກແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເຫັນ ວ່າລາຍໄດ້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 1,098 ໂດລາ ສະຫາລັດຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ ໃນປີ 2010 ມາເປັນ 2,061 ໂດລາສະຫາລັດຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ ໃນປີ 2014 ແລະ ໃນຊ່ວງເວລາ ດຽວກັນນັ້ນ ເຫັນວ່າ GDP ມີການຂະຫຍາຍຕົວສູງ ໂດຍສະເລ່ຍແມ່ນ 10.63% ຕໍ່ປີ ແລະ ການລົງທຶນກໍ່ ເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍປີລະ 16.23%, ໂດຍລວມແລ້ວ ນັບແຕ່ປີ 2009 ຫາ 2013 ສັງເກດເຫັນວ່າ ມູນຄ່າການ ລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ແລະ GDP ແມ່ນປ່ຽນແປງໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ, ໝາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອມູນຄ່າການລົງ ທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ GDP ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ ຍົກເວັ້ນໃນປີ 2013 (ລາຍລະອຽດເບິ່ງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1), ຈາກປະກົດການດັ່ງກ່າວ ຈິ່ງຍັງບໍ່ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນມີຜົນກະທົບ ຄືແນວໃດ ຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຢູ່ແຂວງ ຈໍາປາສັກ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຈິ່ງກໍາລັງເປັນ ທີ່ສົນໃຈ ສໍາລັບນັກຄົ້ນຄວ້າ-ວິໄຈ ແລະ ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ. ເຊິ່ງໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຈະໄດ້ທົດສອບຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກໍາ-ຫັດຖະກໍາ ແລະ ການຄ້າ-ບໍລິການຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດ ຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ, ໂດຍໃຊ້ Panel Data Approach ເຂົ້າໃນການທົດສອບຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ.

2. ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ (Objective of study)

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນແນໃສ່ເພື່ອທົດສອບຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍ ຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ.

3. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ (Materials and Methods)

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນໃຊ້ຂໍ້ມູນໄຂວ່ຕາມອະນຸກົມເວລາ ຫຼື ຂໍ້ມູນປະສົມ (Panel Data) ເປັນລາຍປີ ໂດຍເລີ່ມແຕ່ປີ 2008-2018 ທີ່ລວບລວມຈາກຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຫ້ອງການການເງິນ, ຫ້ອງການສ່ວຍສາອາກອນ, ຫ້ອງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຂອງ 10 ຕົວເມືອງທີ່ຢູ່ໃນແຂວງຈໍາປາສັກ. ນອກ ຈາກນັ້ນ ຍັງໄດ້ລວບລວມຈາກພະແນກແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ພະແນກການເງິນ, ພະແນກສ່ວຍສາອາ ກອນ, ພະແນກສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ. ໃນການທົດສອບ ຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງ

ເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນໃຊ້ Random Effect Model (REM) ເຊິ່ງໄດ້ພັດທະນາມາຈາກໂຄງສ້າງ ແບບຈໍາລອງ ຂອງ Hong (2014) ແລະ Kong, Glascock, & Lu-Andrews (2016) ດັ່ງນີ້:

$$GDP_{it} = \beta_0 + \beta_1(AGI_{it}) + \beta_2(INI_{it}) + \beta_3(TRI_{it}) + \beta_4(GOE_{it}) + \beta_5(TAX_{it}) + \beta_6(EXCH_{it}) + \beta_7(NB_{it}) + \beta_8(HUM_{it}) + v_{it} \quad (1)$$

ຕາຕະລາງທີ 1: ສະແດງຕົວປ່ຽນ ແລະ ນິຍາມຕົວປ່ຽນທີ່ຈະໃຊ້ໃນແບບຈໍາລອງ

ຕົວປ່ຽນ	ນິຍາມຂອງຕົວປ່ຽນ	ຫົວໜ່ວຍວັດ	ຄາດຄະເນ ເຄື່ອງໝາຍ
ຕົວປ່ຽນຕາມ			
GDP_{it}	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ຂອງເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	
ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ			
AGI_{it}	ມູນຄ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	ບວກ
INI_{it}	ມູນຄ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ-ຫັດຖະກໍາ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	ບວກ
TRI_{it}	ມູນຄ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	ບວກ
GOE_{it}	ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	ບວກ
TAX_{it}	ລາຍຮັບຂອງພາກລັດ ຈາກສ່ວຍສາອາກອນຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ	ບວກ
$EXCH_{it}$	ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ໂດລາສະຫາລັດ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ກີບ/US\$	ລົບ
NB_{it}	ຈໍານວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ຫົວໜ່ວຍ	ບວກ
HUM_{it}	ທຶນມະນຸດ (ຈໍານວນຄົນທີ່ຮູ້ໜັງສື ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ 15 ປີຂຶ້ນໄປ) ຢູ່ເມືອງທີ i ໃນປີທີ t	ຄົນ	ບວກ

ເຊິ່ງວ່າ GDP_{it} ແມ່ນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ເຊິ່ງໃຊ້ເປັນຕົວຊີ້ວັດຂອງການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ. ສໍາລັບ β_0 ແມ່ນຄ່າຄົງທີ່, ສ່ວນວ່າ $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6, \beta_7$ ແລະ β_8 ແມ່ນຄ່າສໍາປະສິດຂອງ $AGI_{it}, INI_{it}, TRI_{it}, GOE_{it}, TAX_{it}, EXCH_{it}, NB_{it}$ ແລະ HUM_{it} ຕາມລໍາດັບ. ສ່ວນ v_{it} ແມ່ນຄ່າຄາດເຄື່ອນ, ເຊິ່ງວ່າ $v_{it} = \varepsilon_i + \mu_{it}$, ໂດຍທີ່ ε_i ແມ່ນຄ່າຄາດເຄື່ອນ ແບບສຸມຂອງໃນແຕ່ລະເມືອງ ເຊິ່ງບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມເວລາ ແລະ μ_{it} ແມ່ນຄ່າຄາດເຄື່ອນທີ່ມີຄວາມ ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍເວລາ ແລະ ໃນແຕ່ລະເມືອງ.

ດັ່ງທີ່ກ່າວໄປແລ້ວວ່າ ຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ ຈະຖືກຄາດປະມານດ້ວຍ Random Effect. ໃນກໍລະນີນີ້ ບັນດາຕົວປ່ຽນທັງໝົດທີ່ຈະໃຊ້ໃນການ ວິເຄາະນັ້ນ ເຫັນວ່າມີຄ່າແຕກໂຕນກັນຫຼາຍໃນແຕ່ລະຕົວປ່ຽນ ແລະ ໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາ ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ຜົນການ ຄາດປະມານມີຄ່າບິດເບືອນສູງ, ສະນັ້ນ ບັນດາຕົວປ່ຽນດັ່ງກ່າວທີ່ຢູ່ໃນສົມຜົນທີ (1) ຈະຖືກປ່ຽນໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງ ໂລກະລິດ, ດັ່ງສະແດງໃນສົມຜົນ (2) ລຸ່ມນີ້:

$$\ln(GDP_{it}) = \beta_0 + \beta_1 \ln(AGI_{it}) + \beta_2 \ln(INI_{it}) + \beta_3 \ln(TRI_{it}) + \beta_4 \ln(GOE_{it}) + \beta_5 \ln(TAX_{it}) + \beta_6 \ln(EXCH_{it}) + \beta_7 \ln(NB_{it}) + \beta_8 \ln(HUM_{it}) + v_{it} \quad (2)$$

ເຊິ່ງວ່າ Ln ແມ່ນແທນໃຫ້ໂລກກະລິດທໍາມະຊາດ (Natural Logarithmic).

ໃນການວິເຄາະໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນປະສົມ (Panel Data) ສໍາລັບການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການທົດສອບຄວາມນັ່ງ (Stationary) ຂອງຂໍ້ມູນ ໂດຍການທົດສອບ Unit Root ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈິ່ງຈະນໍາຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມນັ່ງ (Stationary) ໄປທົດສອບບັນຫາພະຫຸສໍາພັນ (Multicollinearity), Hausman Test ເພື່ອຈະກວດສອບເບິ່ງຄວາມເໝາະສົມໃນການຄາດປະມານ Panel Model ວ່າຄວນຈະໃຊ້ວິທີ Fixed Effect Model (FEM) ຫຼື Random Effect Model (REM) ແລະ ຈາກນັ້ນ ຈິ່ງຈະກວດສອບບັນຫາ Autocorrelation ແລະ ຖ້າພົບວ່າມີບັນຫາ ກໍ່ຈະດໍາເນີນການແກ້ບັນຫາດັ່ງ ກ່າວ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົນການວິເຄາະມີຄວາມຖືກຕ້ອງ.

4. ຜົນ ແລະ ວິພາກຜົນ (Results and Discussion)

ຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງ ຈໍາປາສັກ

ກ່ອນທີ່ຈະວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນໄດ້ມີການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ ຫຼື ການທົດສອບ Panel unit root, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈິ່ງນໍາຂໍ້ມູນທີ່ມີລັກສະນະນັ່ງ (Stationary) ໄປກວດສອບບັນຫາ Multicollinearity ຈາກນັ້ນກໍ່ດໍາເນີນການ ທົດສອບ Hausman Test, ກວດສອບບັນຫາ Autocorrelation ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈິ່ງໄດ້ວິເຄາະຫາຜົນກະ ທົບຂອງ ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ, ເຊິ່ງຜົນການທົດສອບບັນຫາຕ່າງໆ ເຫຼົ່ານັ້ນຈະ ໄດ້ນໍາສະເໜີຕໍ່ໄປນີ້.

ການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ ຫຼື Panel unit root ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ທົດສອບດ້ວຍວິທີ Levin, Lin and Chu (LLC) test ສໍາລັບທຸກຕົວປ່ຽນທີ່ຈະໃຊ້ໃນແບບຈໍາລອງ, ເຊິ່ງຜົນການທົດສອບເຫັນ ວ່າ ຄ່າສະຖິຕິທີ່ໄດ້ຈາກການທົດສອບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 90 ສ່ວນຮ້ອຍຂຶ້ນໄປ, ນັ້ນສະແດງວ່າ ຂໍ້ມູນບໍ່ມີ Unit root, ໝາຍຄວາມວ່າຂໍ້ມູນຂອງທຸກໆຕົວ ປ່ຽນມີຄວາມນັ່ງ ຢູ່ທີ່ Level. ສະນັ້ນ ຈິ່ງໄດ້ນໍາເອົາຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄປດໍາເນີນການວິເຄາະໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ. ພາຍຫຼັງທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນແລ້ວກໍ່ໄດ້ມີການກວດສອບບັນຫາພະຫຸສໍາພັນ (Multicollinearity) ແລະ ຜົນການທົດສອບພົບວ່າຄ່າສໍາປະສິດສະຫະສໍາພັນຂອງຄູ່ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະມີຄ່າສູງສຸດພຽງແຕ່ 0.623 ເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງຄ່າດັ່ງກ່າວນັ້ນ ເຫັນວ່າຕໍ່າກວ່າ 0.80, ນີ້ສະແດງວ່າ ບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທັງໝົດທີ່ຈະໃຊ້ໃນແບບຈໍາລອງນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ມີບັນຫາ Multicollinearity (Gujariti, 1995). ສໍາລັບການທົດສອບ Hausman ເປັນການທົດສອບເພື່ອປຽບທຽບວ່າຄວນເລືອກໃຊ້ວິທີການຄາດປະມານດ້ວຍ Fixed Effect ຫຼື Random Effect ຈິ່ງຈະເໝາະສົມທີ່ສຸດ ໂດຍການທົດສອບສົມມຸດຕິຖານຂອງ Hausman's Specification Test. ຈາກຜົນການທົດສອບ Hausman ພົບວ່າຄ່າ Chi-square statistics ເທົ່າກັບ 6.67 ແລະ ຄ່າ Prob>chi2 ເທົ່າກັບ 0.5727 ເຊິ່ງໃຫຍ່ກວ່າລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ 0.05, ສະແດງວ່າສົມມຸດຕິຖານຫຼັກ (H_0) ຖືກຍອມ ຮັບ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າການຄາດປະມານຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງເສດຖະກິດນັ້ນ ແມ່ນຈະໃຊ້ Random Effect Model ເໝາະສົມກວ່າ. ຈາກນັ້ນ ກໍ່ໄດ້ມີການທົດສອບ Breusch and Pagan Lagrangian multiplier (LM) test ເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກ ລະຫວ່າງ Random Effect ແລະ Simple OLS regression, ເຊິ່ງຜົນການທົດສອບພົບວ່າ Chi-square

statistics ເທົ່າກັບ 27.23 ແລະ ຄ່າ Prob > chi2 = 0.0000 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ທີ່ລະດັບ 0.05, ສະນັ້ນ ໃນການວິເຄາະຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວແມ່ນໃຊ້ Random Effect Model.

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ກໍ່ໄດ້ມີການກວດສອບບັນຫາ Autocorrelation ດ້ວຍວິທີຂອງ Wooldridge test, ເຊິ່ງຜົນການທົດສອບຜົບວ່າຄ່າ F-statistics (F) ເທົ່າກັບ 30.406 ແລະ ຄ່າ Prob>F = 0.004 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ 0.05, ສະແດງວ່າ ແບບຈໍາລອງທີ່ໃຊ້ໃນການຄາດປະ ມານແມ່ນມີບັນຫາ Autocorrelation, ສະນັ້ນ ໃນການຄາດປະມານຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະ ຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຈຶ່ງໄດ້ແກ້ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍວິທີ GLS. ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ ນໍາໃຊ້ Random Effect Model, ຄະນະດຽວກັນກໍ່ໄດ້ແກ້ບັນຫາ Autocorrelation, ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ນໍາ ໃຊ້ຕົວປ່ຽນໃນອາດິດ (Lag variables) ເພື່ອຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາ Autocorrelation ແລະ ເພື່ອເບິ່ງຜົນກະ ທົບໄລຍະຍາວຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ, ຂະແໜງການຄ້າ-ບໍ ລິການ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ. ເຊິ່ງບັນດາຕົວປ່ຽນທີ່ໃຊ້ໃນການຄາດປະມານ ໄດ້ຖືກປ່ຽນໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງລ່ອກກະລິດທໍາມະຊາດ (Ln), ສະນັ້ນ ຜົນການຄາດປະມານຄ່າສໍາປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະຈະຖືກອະທິບາຍວ່າ ເມື່ອຄ່າຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະມີການປ່ຽນແປງໜຶ່ງຫົວສ່ວນຮ້ອຍ (%) ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າຂອງຕົວປ່ຽນຕາມປ່ຽນແປງໄປໃນຮູບແບບຂອງສ່ວນຮ້ອຍ (%) ເຊັ່ນກັນ.

ຜົນການຄາດປະມານຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ ໄດ້ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 2 ເຊິ່ງການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຜົບວ່າການລົງທຶນພາກເອກະຊົນແມ່ນມີບົດບາດຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ຈໍາປາສັກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໃນຂະແໜງ ກະສິກໍາແມ່ນມີຜົນທາງບວກຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ຈໍາປາສັກ ເຊິ່ງຜ່ານການທົດ ສອບທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະ ແໜງກະສິກໍາມີຜົນເຮັດໃຫ້ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນ (GDP) ຂອງແຂວງຈໍາປາສັກເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງຜົນການວິເຄາະ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຖ້າມີການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງກະສິກໍາເພີ່ມຂຶ້ນໜຶ່ງສ່ວນຮ້ອຍ ມັນຈະ ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 0.071 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີທໍາອິດ, 0.069 ສ່ວນ ຮ້ອຍໃນອີກໜຶ່ງປີຕໍ່ມາ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນ 0.016 ສ່ວນຮ້ອຍໃນອີກສອງປີຕໍ່ມາ ຕາມລໍາດັບ. ເນື່ອງຈາກວ່າຂະແໜງ ກະສິກໍາແມ່ນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ຕິດພັນກັບການດໍາລົງຊີວິດຂອງປາຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສ່ວນຫຼາຍແລ້ວເຂົາເຈົ້າມີພື້ນຖານ ແລະ ປະສົບການໃນການຜະລິດກະສິກໍາຢູ່ແລ້ວ, ສະນັ້ນ ການລົງທຶນ ໃນຂະແໜງດັ່ງກ່າວ ເປັນການສ້າງໃນການສ້າງຕໍາແໜງງານ ຫຼື ການສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ, ອັນ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີອໍານາດຊື້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນ (GDP) ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນທີ່ສຸດກໍ່ຈະນໍາໄປສູ່ການເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມະຫາພາກມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ເຊິ່ງຜົນການສຶກສານີ້ແມ່ນສອດ ຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Alpuerto, Diao, Salau ແລະ Nwafor (2009) ທີ່ໄດ້ພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ທີ່ມີປະສິດທິພາບສາມາດຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດຂອງປະເທດ Nigeria.

ການລົງທຶນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາແມ່ນມີ ຜົນທາງບວກ

ຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95% ຂຶ້ນໄປ ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳໄດ້ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມ ສູງຂຶ້ນ ເລື້ອຍໆໃນປີຕໍ່ມາ, ເນື່ອງຈາກວ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີ ການຈ້າງງານ ຫຼື ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ສ້າງລາຍໄດ້, ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ກໍ່ຄືແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດລາວ. ນອກຈາກນັ້ນ ການ ລົງທຶນໃນຂະແໜງການດັ່ງກ່າວຍັງກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການພັດທະນາຄວາມກ້າວໜ້າທາງເທັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະ ກຳໃໝ່ໆ ອັນເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພາບ (Productivity) ຂອງການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງທັງໝົດນັ້ນລ້ວນແຕ່ເປັນ ອົງປະກອບອັນສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແຕກ ຕ່າງຈາກຜົນການສຶກສາຂອງ Bakari, Mabrouki ແລະ Elmakki (2017) ທີ່ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າການລົງທຶນ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຂອງນັກລົງທຶນພາຍໃນປະເທດແມ່ນມີຜົນທາງລົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດ Tunisia, ເນື່ອງຈາກວ່າຂະແໜງອຸດສາຫະກຳໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີນະລະພິດຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນພາວະໂລກຮ້ອນຢ່າງຮ້າຍແຮງ ເຊິ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ພືດພັນທັນຍາຫານຕ່າງໆ. ຄະນະດຽວກັນນັ້ນ ໃນການຜະລິດກະສິກຳພັດຍິ່ງໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ບຸຍເຄມີເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ອັນສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພາບ ຂອງດິນຫຼຸດລົງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຊີວະນາໆພັນເຊື່ອມໂຊມລົງ; ນອກຈາກນັ້ນ ການໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງກຳລັງການຜະລິດ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຍັງບໍ່ເຕັມສ່ວນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ເຊິ່ງໄດ້ຊື່ເຄື່ອງຈັກສຳລັບ ການຜະລິດໃນລາຄາທີ່ແພງ ແຕ່ເຄື່ອງຈັກເຫຼົ່ານັ້ນພັດບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນການຜະລິດເທົ່າທີ່ຄວນ ,ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດແມ່ນຍັງຕ່ຳຫຼາຍ. ເຊິ່ງທັງໝົດນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຂອງນັກລົງທຶນພາຍໃນປະເທດສົ່ງຜົນທາງ ລົບຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງປະເທດຕຸນີເຊຍ.

ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ຈໍາປາສັກ ໃນທາງບວກ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າແຂວງຈໍາປາສັກ ເພີ່ມທະວີບົດບາດສົ່ງເສີມການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ສ່ວນຮ້ອຍ ຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງແຂວງເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 0.0785 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະ ດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.01 ໃນຂະນະປັດໄຈອື່ນຄືງທີ່, ດັ່ງເຊັ່ນຜົນງານການວິໄຈຂອງ Eman (2019) ທີ່ໄດ້ທົດສອບກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງພາກສ່ວນຂະແໜງການຜະລິດ ແລະ ຂະແໜງການບໍລິການຕໍ່ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ 50 ປະເທດ, ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາພົບວ່າຂະແໜງການຜະລິດແມ່ນມີຜົນທາງບວກຕໍ່ກັບການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ລະ ບຸໃຫ້ເຫັນວ່າຂະແໜງການບໍລິການມີບົດບາດສໍາຄັນແນວໃດ ຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບັນ ດາປະເທດດັ່ງກ່າວ. ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຍັງໄດ້ພິຈາລະນາໃນລະດັບຄວາມລ່າຊ້າທີ່ Lag 1 ແລະ Lag 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເມື່ອເພີ່ມທະວີບົດບາດຂອງການລົງທຶນຂຶ້ນໃນລະດັບ 1 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີປະຈຸບັນຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບຂະໜາດການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ໃນອີກ 1 ປີຂ້າງໜ້າເທົ່າກັບ 0.0236 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ເທົ່າກັບ 0.0404 ສ່ວນຮ້ອຍໃນອີກ 2 ປີ ຂ້າງໜ້າ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເປັນອີກໜຶ່ງປັດໄຈທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດມະ ຫາພາກ, ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດກັບກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດມີ ການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%. ໝາຍຄວາມ ວ່າການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດແມ່ນມີສ່ວນສໍາຄັນໃນການຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການພັດ ທະນາເສດຖະກິດ ອັນເຮັດໃຫ້ ເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຊິ່ງຜົນການວິເຄາະ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຖ້າພາກລັດມີ ການເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂຶ້ນໜຶ່ງສ່ວນຮ້ອຍ ມັນຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ ເສດຖະກິດ ຂະຫຍາຍຕົວໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 0.1045 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີທໍາອິດ, 0.1782 ສ່ວນຮ້ອຍໃນອີກໜຶ່ງປີຕໍ່ມາ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນ 0.1910 ສ່ວນຮ້ອຍໃນອີກສອງປີຕໍ່ມາ ຕາມລຳດັບ. ເນື່ອງຈາກວ່າການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດ ບໍ່ວ່າຈະໃນຮູບແບບຂອງການຈ່າຍດ້ານບໍລິຫານ, ຈ່າຍເພື່ອ ພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຕ່າງໆ ແລະ ຈ່າຍເພື່ອການບໍລິໂພກໂດຍກົງຂອງພາກລັດ ກໍ່ຖືວ່າເປັນການເພີ່ມປະລິມານເງິນ ເຂົ້າສູ່ລະບົບເສດຖະກິດອີກຮູບແບບໜຶ່ງ ອັນເຮັດໃຫ້ມີເງິນໝູນວຽນໃນລະບົບເສດຖະກິດເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີການຜະລິດເພີ່ມ ຂຶ້ນ, ມີການຈ້າງງານເພີ່ມ, ມີອຳນາດຊື້ເພີ່ມຂຶ້ນຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີການໃຊ້ຈ່າຍໃນການຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການເພື່ອ ອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງຈູງໃຈໃຫ້ນັກລົງທຶນຂະຫຍາຍການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ທັງໝົດນັ້ນຈະ ນຳໄປສູ່ການເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ. ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນຄ້າຍຄືກັບຜົນການສຶກສາ ຂອງ Waniss (2015) ທີ່ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານແມ່ນມີຜົນທາງບວກຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງເສດຖະ ກິດຂອງປະເທດໄທ. ນອກຈາກນັ້ນ ລາຍຮັບຂອງພາກລັດຈາກສ່ວຍສາອາກອນກໍ່ມີຜົນທາງບວກຕໍ່ກັບ ການຂະ ຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນ 99%, ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າລາຍຮັບຈາກສ່ວຍສາອາກອນຫາກເພີ່ມຂຶ້ນໜຶ່ງສ່ວນຮ້ອຍຈະສົ່ງຜົນເຮັດເສດຖະກິດ ຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍເທົ່າກັບ 0.065 ສ່ວນຮ້ອຍ. ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ຄ້າຍຄືຜົນການສຶກສາຂອງ Babatundel, Ibukun ແລະ Oveyemi (2017) ທີ່ໄດ້ຢືນຢັນວ່າລາຍຮັບຈາກ ສ່ວຍສາ ອາກອນແມ່ນຊ່ວຍສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ Affrica.

ອັດຕາແລກປ່ຽນແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດເພາະເປັນຕົວເຊື່ອມໂຍງລາຄາສິນຄ້າຂອງ ປະເທດຕ່າງໆ, ທັງເປັນຕົວປຽບ ທຽບລາຄາສິນຄ້າຂອງແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ຖືວ່າເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການເຕີບ ໂຕທາງເສດຖະກິດມະຫາພາກ. ເຊິ່ງອີງຕາມຫຼັກທິດສະດີເສດຖະສາດລະຫວ່າງປະເທດບອກວ່າ ເມື່ອອັດຕາແລກປ່ຽນ ລະຫວ່າງເງິນສະກຸນພາຍໃນ ກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ, ໝາຍເຖິງວ່າເງິນສະກຸນພາຍໃນອ່ອນຄ່າລົງ ເຊິ່ງຈະ ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ມີການສົ່ງອອກເພີ່ມຂຶ້ນເພາະວ່າອຳນາດຊື້ຂອງຕ່າງປະເທດຈະສູງຂຶ້ນ ຫຼື ລາຄາສິນຄ້າທີ່ສົ່ງ ອອກຈະຖືກ ລົງ, ແຕ່ຂະນະດຽວກັນການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດກໍ່ຈະຫຼຸດລົງເນື່ອງຈາກລາຄາສິນຄ້າທີ່ນຳ ເຂົ້າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງ ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກພາຍໃນປະເທດຫັນມາຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການທີ່ຜະລິດຢູ່ພາຍໃນປະ ເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ອັນເປັນການ ສົ່ງເສີມການຜະລິດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສຸດທ້າຍກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມີການ ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຕ່ຜົນການ ສຶກໃນຄັ້ງນີ້ພົບວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫາລັດ ແມ່ນມີການ ພົວພັນໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັບການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95%. ໝາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫາລັດຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຄ່າ ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກຫຼຸດລົງ. ສາເຫດທີ່ ເປັນເຊັ່ນນັ້ນ ອາດເປັນເພາະວ່າທ່າແຮງການສົ່ງ ອອກສິນຄ້າ-ບໍລິການ ແລະ ການຜະລິດ ເພື່ອທົດແທນການນຳ ເຂົ້າຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກ ຍັງມີໜ້ອຍ, ແຕ່ຂະນະດຽວກັນ

ນັ້ນ ຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກສິນຄ້າ-ບໍລິການຈາກຕ່າງປະເທດພັດທະນາມີເພີ່ມສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ທັງໆທີ່ອຳນາດຊື້ຂອງເງິນກີບຈະຫຼຸດລົງ ຫຼື ລາຄາສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ເມື່ອມີການນຳເຂົ້າເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເງິນຕາຮົ່ວໄຫຼອອກຫຼາຍກວ່າການໄຫຼເຂົ້າ ເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ ເກີດການຂາດດຸນທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ຫຼຸດລົງ ໄດ້, ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຄັ້ງ ນີ້ແຕກຕ່າງຈາກຜົນການສຶກສາຂອງ Lee ແລະ Yue (2017) ທີ່ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າອັດຕາແລກປ່ຽນມີ ຜົນທາງບວກຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ United States.

ຈາກບົດຮຽນຂອງຫຼາຍໆປະເທດເຫັນວ່າຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນວິສາຫະກິດຂະໜາດ ນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs) ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດມະຫາພາກ. ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ກໍ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຈຳນວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ແມ່ນມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ຜ່ານ ການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%. ເຊິ່ງຜົນການສຶກສານີ້ ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າຖ້າ ຈຳນວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຢູ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກຫາກເພີ່ມຂຶ້ນໜຶ່ງສ່ວນຮ້ອຍ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດເສດຖະກິດຂະຫຍາຍ ຕົວເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 0.74 ສ່ວນຮ້ອຍ, ເນື່ອງຈາກວ່າບັນດາຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຸນ ລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດ ໜ້ອຍ ແລະ ວິສາຫະກິດຂະໜາດກາງໄດ້ເຮັດການຜະລິດສິນຄ້າ, ເຮັດ ການຄ້າ ແລະ ບໍລິການ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຍົກສູງຊີວິດການ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ກໍ່ຄືການສ້າງປະຖົມປັດໄຈໃຫ້ແກ່ການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ ເຊິ່ງເຮັດ ໃຫ້ເສດຖະກິດມະຫາພາກມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄປສະໜັບສະໜູນຜົນການສຶກ ຂອງ Katua (2014) ທີ່ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ SMEs ມີຜົນຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ ລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, GDP ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ເພີ່ມໂອກາດໃນການສ້າງຕຳແໜ່ງງານໃນສັງຄົມໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ທຶນມະນຸດ (Human capital) ຖືວ່າເປັນອີກປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ການພັດທະນາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ເຊິ່ງຕົວຊີ້ວັດສຳລັບທຶນມະນຸດ ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນອີງຕາມ Kartal, Zhumasheva ແລະ Acaroglu (2017) ທີ່ວັດຈາກການສຶກສາ ແລະ ດ້ານສຸຂະພາບ, ແຕ່ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ແຕ່ດ້ານການສຶກສາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ຮູ້ໜັງສື (ອ່ານອອກ ແລະ ຂຽນເປັນ) ທີ່ມີອາຍຸຕັ້ງແຕ່ 15 ປີຂຶ້ນໄປເປັນຕົວຊີ້ວັດທຶນມະນຸດ, ເນື່ອງຈາກວ່າມີຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ດ້ານອື່ນໆ. ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ພິສູດອອກມາວ່າທຶນມະນຸດມີຄວາມສຳຄັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%, ສະແດງວ່າເມື່ອ ຈຳນວນປະຊາກອນເຂົ້າເຖິງການສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດຂອງແຮງງານເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ໃນທີ່ສຸດກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນຕາມໄປດ້ວຍ. ເຊິ່ງຜົນການສຶກສານີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Kartal, Zhumasheva ແລະ Acaroglu (2017) ແລະ Tatoğlu (2011) ທີ່ພົບວ່າ ທຶນມະນຸດໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ Turkey ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງອົງກອນເພື່ອການຮ່ວມມືທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນພາກເອກະຊົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ

ຕົວປ່ຽນ	ນິຍາມຕົວປ່ຽນ	ຕົວປ່ຽນຕາມ: $\text{Ln}(\text{GDP}_{it})$		
		Coefficient	z	$P > z $
$\text{Ln}(\text{AGI}_{it})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ	0.0705 ***	27.18	0.0000
$\text{Ln}(\text{AGI}_{it-1})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ສໍາລັບ Lag 1	0.0695 ***	38.32	0.0000
$\text{Ln}(\text{AGI}_{it-2})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ສໍາລັບ Lag 2	0.0160 ***	6.48	0.0000
$\text{Ln}(\text{INI}_{it})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ	0.0033 **	2.16	0.0310
$\text{Ln}(\text{INI}_{it-1})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ ສໍາລັບ Lag 1	0.0193 ***	12.24	0.0000
$\text{Ln}(\text{INI}_{it-2})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ ສໍາລັບ Lag 2	0.0435 ***	23.89	0.0000
$\text{Ln}(\text{TRI}_{it})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ	0.0785 ***	14.02	0.0000
$\text{Ln}(\text{TRI}_{it-1})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ສໍາລັບ Lag 1	0.0236 ***	5.81	0.0000
$\text{Ln}(\text{TRI}_{it-2})$	ການລົງທຶນພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ສໍາລັບ Lag 2	0.0404 ***	11.23	0.0000
$\text{Ln}(\text{GOE}_{it})$	ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດຖະບານ	0.1045 ***	5.55	0.0000
$\text{Ln}(\text{GOE}_{it-1})$	ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດຖະບານ ສໍາລັບ Lag 1	0.1782 ***	4.47	0.0000
$\text{Ln}(\text{GOE}_{it-2})$	ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດຖະບານ ສໍາລັບ Lag 2	0.1910 ***	7.08	0.0000
$\text{Ln}(\text{TAX}_{it})$	ລາຍຮັບຂອງພາກລັດຖະບານ ຈາກສ່ວຍສາອາກອນ	0.0654 ***	7.02	0.0000
$\text{Ln}(\text{EXCH}_{it})$	ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ໂດລາສະຫາລັດ	-0.3512 **	-2.53	0.0110
$\text{Ln}(\text{NB}_{it})$	ຈໍານວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ	0.7369 ***	35.62	0.0000
$\text{Ln}(\text{HUM}_{it})$	ທຶນມະນຸດ	0.1283 ***	20.22	0.0000
Cons	ຄ່າຄົງທີ່	3.9175 ***	2.88	0.0040
	Wald chi2(16)	=	79145.26	
	Prob > chi2	=	0.0000	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຈາກຜົນການວິເຄາະຂອງຜູ້ສຶກສາ, 2019.

ໝາຍບອກ: 1) ເຄື່ອງໝາຍ ** ແລະ *** ແມ່ນບົ່ງບອກລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 95% ແລະ 99% ຕາມລຳດັບ.

2) ຜົນການວິເຄາະໃນຕາຕະລາງທີ 2 ຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາ Autocorrelation ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ, ດ້ວຍວິທີ GLS.

5. ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ (Conclusion and Recommendation)

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອ ນໍາເອົາປະເທດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງ ໄດ້ວາງນະໂຍບາຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ. ເຊິ່ງໃນໄລ ຍະຜ່ານມາແມ່ນຍັງຂາດການສຶກສາໃນບັນຫາດັ່ງກ່າວ ອັນເຮັດໃຫ້ຍັງບໍ່ທັນມີຄໍາຕອບທີ່ຊັດເຈນກ່ຽວກັບບົດບາດການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນຕໍ່ກັບເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ. ສະນັ້ນ, ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ເລັ່ງໃສ່ ເພື່ອທົດສອບຜົນກະທົບຂອງການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຂະແໜງ ການຄ້າ-ບໍລິການ ຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ. ເຊິ່ງໃຊ້ຂໍ້ມູນປະສົມ (Panel data) ຫຼື ຂໍ້ມູນໄຂວ່ຕາມອະນຸກົມເວລາ ຈາກ 10

ຕົວເມືອງທີ່ຢູ່ໃນແຂວງຈໍາປາສັກ, ໂດຍໃຊ້ Random Effect Model ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຂະແໜງການຄ້າ-ບໍລິການ ແມ່ນມີຜົນເຮັດໃຫ້ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງ ແຂວງ ຈໍາປາສັກເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ເຫັນວ່າການລົງທຶນໃນຂະແໜງການຄ້າ ແລະ ບໍລິການມີຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງເສດຖະກິດສູງກວ່າຂະແໜງອື່ນໆ. ສະນັ້ນ ຈິ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນທັງ ສາມຂະແໜງການ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ເຊິ່ງສາມາດໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການຫຼຸດ ຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກໄດ້. ຜົນການສຶກສານີ້ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ຫຼື ໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພີ່ມມາດຕະການໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນ ເພື່ອດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍແນໃສ່ເພື່ອສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ, ສ້າງລາຍໄດ້, ສົ່ງເສີມການຜະລິດພາຍໃນທົດແທນການນຳເຂົ້າ, ຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກ ແລະ ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ກໍ່ຄືເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ. ນອກຈາກນັ້ນ ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຍັງພົບອີກວ່າຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍຂອງພາກລັດ, ລາຍຮັບຈາກສ່ວຍສາອາກອນ, ຈໍານວນຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ແລະ ທຶນມະນຸດແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມ ຂຶ້ນ, ແຕ່ສໍາລັບ ອັດຕາແລກປ່ຽນແມ່ນມີຜົນທາງລົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ.

6. ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ (Acknowledgements)

ຜົນງານຄົ້ນຄວ້າ-ວິໄຈຄັ້ງນີ້ ຈະບໍ່ສາມາດປະສົບຜົນສໍາເລັດໄດ້ ຖ້າຂາດການຊຸກຍູ້ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສະນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈິ່ງຂອບໃຈຢ່າງລື້ນເຫຼືອມາຍັງຄະນະນຳຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານເງິນທຶນ ໃນການເຮັດຄົ້ນ ຄວ້າ-ວິໄຈຄັ້ງນີ້. ຂໍຂອບໃຈຢ່າງສູງມາຍັງບັນດາການຈັດຕັ້ງ, ອໍານາດການປົກຄອງທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືເປັນຢ່າງດີ.

ເອກະສານອ້າງອີງ (References)

- ສະພາແຫ່ງຊາດ. (2009). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ເລກທີ 02/ສພຊ, ລົງວັນທີ 8 ກໍລະກົດ 2009. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ.
- Alpuerto. V., Diao. X., Salau. S., & Nwafor. M. (2009). Agricultural Investment for Growth and Poverty Reduction in Nigeria. Nigeria Strategy Support Program (NSSP) Background Paper No. NSSP 001, 01-26.
- Babatunde A., Ibukun, O., & Oyeyemi, G. 2017. Taxation revenue and economic growth in Africa. *Journal of accounting and taxation*, Vol. 9, No. 2, pp. 11-22.
- Bakari, S., Mabrouki, M., and Elmakki, A. (2017). The Impact of Domestic Investment in the Industrial Sector on Economic Growth with Partial Openness: Evidence from Tunisia. *Munich Personal RePEc Archive (MPRA) Paper No. 81039*.

- Chansomphou, V., & Ichihashi, M. (2011). Foreign aid, foreign direct investment and economic growth of Lao PDR. *International Development and Cooperation (IDEC) Development Discussion Policy Paper Series, Vol. 1, No. 2.*
- Dewan, E., & Hussein, H. (2001). Determinants of Economic Growth (Panel Data Approach). *Working Paper 01/04.*
- Gujariti, D.N. (1995). Basic Econometrics. 3rd ed., Mc Graw Hill, New York, NY.
- Kartal, Z., Zhumasheva, A., & Acaroglu, H. (2017). The Effect of Human Capital on Economic Growth: A Time Series Analysis for Turkey. In: Bilgin, M., Danis, H., & Demir, E., & Can, U. (eds) Regional Studies on Economic Growth, Financial Economics and Management. Eurasian Studies in Business and Economics, (Vol. 7., pp. 175-191) Springer, Cham.
- Kong, Y; Glascock, J.L; & Lu-Andrews, R. (2016). An Investigation into Real Estate Investment and Economic Growth in China: A Dynamic Panel Data Approach. *Sustainability, Vol. 8, No. 66, pp.1-18.*
- Harris, R., & Arku, G. 2006. Housing and economic development: the evolution of an idea since 1945. *Habitat International, Vol. 30, No.4, pp.1007-10017.*
- Hong, L. (2014). The Dynamic Relationship between Real Estate Investment and Economic Growth: Evidence from Prefecture City Panel Data in China. *IERI Procedia, Vol. 7, pp. 2-7.*
- Hill, R.C., Griffiths, W.E., Lim, G.C. (2012). Principles of Econometrics, 4th Edition. *Jonh Wiley & Sons, Inc: USA.*
- Hsiao, F. S. T., & Hsiao, M. W. (2006). FDI, Exports, and Growth in East and Southeast Asia: Evidence from Time-Series and Panel Data Causality Analyses. Paper presented at 2006 International Conference on Korea and the World Economy V, Seoul, Korea.
- Katua, N. T. (2014). The Role of SMEs in Employment Creation and Economic Growth in Selected Countries. *International Journal of Education and Research Vol. 2 No. 12, pp. 461-472.*
- Lee, J., & Yue, Ch. (2017). Impacts of US dollar (USD) Exchange rate on economic growth and the environment in the United States. *Energy Economics, Vol. 64, pp. 170-176.*
- Mehmet, E. (2012). The Long Run Relationship Between Foreign Direct Investments, Exports, And Gross Domestic Product: Panel Data Implications. *Theoretical and Applied Economics, Vo. 19, No. 10, pp. 71-82.*
- Ministry of Planning and Investment (MPI). (2016). The Eighth Five-Year National Socio-Economic Development Plan (2011-2015). Vientiane Capital, Lao PDR.
- Tatoğlu, F. Y. (2011). The Relationships between Human Capital Investment and Economic Growth: A Panel Error Correction Model. *Journal of Economic and Social Research, Vol. 13, No. 1, pp. 77-90.*
- Wanissa, S. (2015). The Impact of Government Expenditure on Economic Growth in Thailand. *International Conference on Trends in Economic, Humanities and Management (ICTEHM), 10(1524): 112.*